EDUSKUNNAN MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA

# HE 36/2026 VP
# HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI ELINTARVIKEMARKKINALAIN JA OIKEUDENKÄYNNISTÄ MARKKINAOIKEUDESSA ANNETUN LAIN 1 LUVUN 6 §:N JA 5 LUVUN 2 §:N MUUTTAMISESTA

Harri Hovi
Johtaja, tavarakauppa ja vastuullisuus
Päivittäistavarakauppa
Kesko Oyj

Salla Mäntykangas-Saarinen
Lakiasiainjohtaja
Päivittäistavarakauppa
Kesko Oyj

# TOIMINTAMME YTIMESSÄ KAUPPIASMALLI
## K-RUOKAKAUPPIAITA RUNSAAT 800

- K-ryhmän ruokakauppojen liiketoiminnasta vastaavat **itsenäiset K-kauppiaat**, jonka myötä liiketoimintamallimme poikkeaa toimialan muista merkittävistä toimijoista.
- Kauppiaat tekevät päätökset esimerkiksi hinnoitteluun ja hyllypaikkoihin liittyen. **Päätöksiin vaikuttavat alueellinen kilpailutilanne ja kuluttajakysyntä**. Päätöksiä ohjaa tietenkin myös kilpailulainsäädäntö, joka edellyttää brändien tasapuolista kohtelua.
- Keskon kauppiaille tarjoama valikoima sisältää noin 50.000 tuotetta ja tämän päälle K-kauppiaat tekevät itsenäisesti hankintoja, kokonaisvalikoiman noustessa 110.000 tuotteeseen. Omien merkkien tuotteita K-ryhmän valikoimassa on noin 3.200. **Kauppiaiden omat hankinnat painottuvat lähi- ja pientuottajien tuotteisiin**.
- Elintarviketeollisuus on Keskon päivittäistavarakaupan pääasiallinen sopimuskumppani: **98 %** sopimuksista on solmittu valmistajien kanssa.
- **Tässä ajassa kuluttajat tekevät ostopäätöksensä hinta ja laatu edellä.** Näihin molempiin seikkoihin kaupan oma merkki on kuluttajalle relevantti vaihtoehto. Esim. viime elokuussa selvitimme K-ruokakauppojen asiakkaiden näkemyksiä private label -tuotteista. Vastanneista 90 % pitää kauppojen omien merkkien löytymistä kauppojen valikoimista erittäin tai jokseenkin tärkeänä. Tärkeimpiä syitä valita kauppojen oma merkki ovat hyvä hinta-laatusuhde ja edullinen hinta.

# KESKEISET HUOMIOT HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ

- **Jaamme  näkemyksen tarpeesta kehittää kotimaista ruokaketjua entistä vahvemmaksi.** Vahva alkutuotanto ja kilpailukykyinen elintarviketeollisuus ovat myös Keskon etu.
- **Esitys perustuu kuitenkin puutteellisiin selvityksiin ja faktoihin.** Omien merkkien suosimiskielto on tarkoitus säätää täysin avoimeksi sopimussuhteen ulkopuoliseksi kaupan toimijoiden elinkeinovapauden rajoitukseksi. Aiheutuva hallinnollinen taakka on suhteeton tavoitteeseensa nähden. Emme ymmärrä yhteyttä alkutuottajan aseman parantamiseen. **Katsomme, että ehdotuksesta tulee luopua.**
- **Jaamme kaupan, KKV:n ja Kuluttajaliiton huolen kuluttajien aseman heikkenemisestä.** Lakia on muutettu usein, ja viimeksi kesällä 2025. Sääntelyä ollaan viemässä yhä pidemmälle EU-sääntelystä, vaikka EU-sääntelyä ollaan tänä vuonna muuttamassa. Samanaikaisesti muusta EU-sääntelystä aiheutuu kaupalle merkittäviä kustannuksia ja huoli kuluttajien ostovoimasta on suuri. Esimerkiksi omien merkkien sääntely kohdistuisi monille kuluttajille tärkeisiin alempien hintapisteiden tuotteisiin.
- **Epäselvien ja epärealististen vaatimusten asettamisen sijaan tulisi panostaa viranomaisvalvontaan.** Viranomaisella on laajat toimivaltuudet oma-aloitteisesti puuttua väärinkäytöksiin.
- **Tavarantoimittajien kilpailumahdollisuuksia heikentävää syrjintää ei ole todettu.** Kilpailulain erityissäännös on säädetty nimenomaan kaupan aseman aiheuttamia kilpailuvääristymiä vastaan, ml. syrjivät käytännöt.

# KIITOS AJASTANNE